

עפ"ג 2487/10/13 - מדינת ישראל נגד מחמד סיאד

בית המשפט המחוזי בירושלים בשבתו כבית-משפט לערעורים פליליים

לפני: כבוד השופט יעקב צבן, סגן נשיא
כבוד השופט רפי כרמל
כבוד השופטת רבקה פרידמן-פלדמן
המעוררת מדינת ישראל
נגד
המשיב מחמד סיאד

פסק דין

ערעור על גזר דינו של בית משפט השלום בירושלים (כב' השופט יצחק שמעוני) מיום 1.10.13 בת"פ 2487-10-13.

1. המשיב, תושב ירושלים, יליד שנת 1965, הורשע על יסוד הודאתו בעבירה של איסור גיוס והתגייסות, לפי סעיף 7א(ב) לחוק ישום הסכם הביניים בדבר הגדה המערבית ורצועת עזה (הגבלת פעילות), התשנ"ה-1994 (להלן: החוק). לפי עובדות כתב האישום המתוקן בשלישית, המשיב השתייך לארגון "המודיעין המסכל הפלסטיני" (להלן: הארגון), שהנו כח מזוין של המועצה הפלסטינית, משנת 2004 ועד ליום 16.2.10, ובין היתר שימש קצין מודיעין בכיר, האחראי על אזור ירושלים, והיה לו משרד ברמאללה. בתמורה לפעילותו בארגון, קיבל המשיב שכר חודשי מהרשות הפלסטינית. בחודש אפריל 2009, המשיב הזמין תושב ישראלי לחקירה במשרדי המודיעין המסכל ברמאללה, וחקר אותו. על המשיב נגזרו שישה חודשי מאסר לריצוי בעבודות שירות, מאסר על תנאי. הערעור מוגש כנגד העונש.

2. **המעוררת מבקשת** להטיל עונש מאסר בין כותלי הכלא ובצידו מאסר על תנאי משמעותי. לטענתה, העונש אינו הולם את חומרת העבירה בה הורשע המשיב, אופייה הביטחוני הפוגע בריבונות מדינת ישראל. כמו כן, אין בו כדי לבטא שיקולי הרתעה אישית וכללית בעבירות מסוג זה. המעוררת טוענת כי מדיניות הענישה הנהוגה בעבירות ממין זה היא מאסר בפועל ומתחם הענישה נע בין 18 ל - 36 חודשי מאסר בפועל. לחובת המשיב נזקפות נסיבות מחמירות: מהות הארגון אליו השתייך המשיב, מהות תפקידו של המשיב והתחומים שהיו באחריותו, ומשך פעילותו בארגון והעובדה שלא חדל מפעילותו גם לאחר שנחקר במשטרה והוגש כתב אישום נגדו. כמו כן, הודאתו של המשיב באה בשלב מאוחר של ההליך. עוד נטען כי במקרה דנן אין לייחס משקל להעדר עבר פלילי של המשיב, שכן מדובר בעבירה נמשכת שהחלה בשנת 2004.

3. **ב"כ המשיב טען** כי כבר בשנת 2004 נחקר המשיב במשטרה וסיפר מהו תפקידו ברשות הפלסטינית, לא הוזהר והמשיך בפעילותו. בשנת 2004 השתתף בקורס צה"לי משותף עם גנרלים ישראלים. פעילותו הייתה ידועה ומוכרת כמסכלת טרור, המדינה העלימה עין ולא אמרה לו לחדול ממלאכתו. המשיב פעל ביוזעין לטובת האזור ולא חתר תחת ביטחון החברה. בינתיים חדל מפעילות, למד משפטים, אין באישיותו קיום עבריינים, עברו נקי לחלוטין ועל כן עונש מאסר אינו הולם את עניינו הקונקרטי.

4. המשיב, בן 48 שנים, הנו אקדמאי, נשוי ואב לארבעה ילדים, **לפני שירות המבחן** אישר כי הוא עבד בארגון הביטחון הפלסטיני המסכל, אך טען כי בעשותו כן לא ידע כי הוא עובר על החוק. לטענתו, משהבין כי הפר את החוק, מיהר להתפטר וכיום הוא משמש איש קשרי חוץ של ארגון פלסטיני פרטי. האחריות שקיבל המשיב על עצמו הנה חלקית. שירות המבחן התרשם כי המשיב מאמץ עמדה קורבנית ומתקשה להכיר בחומרת העבירה המיוחסת לו. יחד עם זאת, המשיב שילם מחיר אישי וכלכלי על רקע התפטרותו מהארגון, והעבירה שביצע אינה משקפת את תפיסת עולמו, הנורמטיבית בבסיסה. על כן, בא שירות המבחן בהמלצה להטיל עונש של צו שירות לתועלת הציבור בהיקף נרחב ומאסר על תנאי, להמחשת חומרת העבירה, תוך שהמשיב יוכל לשקם את חייו.

דין ומסקנות

5. המשיב שימש במשך שש שנים (משנת 2004 ועד לשנת 2010), ראש ארגון המודיעין המסכל, שהנו חלק ממנגנוני הביטחון הפלסטיני. אין מחלוקת כי המשיב מילא תפקידים שונים בארגון, ובין היתר כיהן כקצין בדרגה בכירה, המקבילה לזו של אלוף משנה, והיה אחראי על אזור ירושלים. מדובר בארגון שהנו כח מזוין של הרשות הפלסטינית ופועל כגוף מודיעין, המופקד על סיכול טרור והגנה על המשטר, ובכלל זה ביצוע פעולות בעלות אופי בטחוני-צבאי, שימוש בנשק, מעצרים, פשיטות, החרמות כספים כנגד ארגוני טרור (ר' עדותו של עד תביעה 1, המכונה א.י.ת.ם, בעמ' 7-8 לפרו' תיק בית משפט קמא, אודות חוות הדעת ת/9 שערך בנושא מנגנוני הביטחון הפלסטיני). המשיב היה אחראי על הבאת ידיעות וגיוס פעילים בכל אזור ירושלים, ניהל אנשים שהיו אחראים על הבאת מידעים בנושאים פלייט ובטחונים וקיבל שכר חודשי, הוצאות ומשרד מהרשות הפלסטינית. במעשיו הניח המשיב תשתית לפעילות בלתי לגיטימית של הרשות הפלסטינית בתוך מדינת ישראל. תופעה זו בא החוק למנוע. בדברי ההסבר בהצעת החוק הוסבר כי החוק בא להילחם בתופעה של פעולת תושבי מדינת ישראל במסגרת כוחות מזוינים המשתייכים לרשות הפלסטינית, ונומק כי מציאות זו פוגעת בביטחון המדינה ואינה מתיישבת עם כיבוד ריבונותה של מדינת ישראל (ר' דברי הסבר ה"ח תשס"ב 3091 בעמ' 362 - ביחס לסעיף 7א). הגישה העונשית הראויה ההולמת את העבירה שביצע המשיב מחייבת ברגיל הטלת עונש מאסר מאחורי סורג ובריח. אין זה דינו של המשיב.

6. עיון בחומר הראיות בתיק, מלמד כי עיסוקו של המשיב בתפקיד בכיר בארגון המודיעין המסכל ברשות הפלסטינית, היה ידוע לרשויות אכיפת החוק בישראל וכן לכוחות הביטחון, שאף באו איתו ביחסי עבודה במסגרת ההסכמים שנחתמו בין ישראל לרשות הפלסטינית. ביום 22.2.04 נעצר המשיב בגין חשד לשיבוש הליכי חקירה והובא בפני קצין חקירות במת"מ ירושלים (ת/1, ת/4). בחקירתו, גולל המשיב את דרכו ברשות הפלסטינית עד לאותו היום. בפה מלא, מסר המשיב כי החל משנת 1994 הינו ממלא תפקידים שונים ברשות הפלסטינית, קצין מודיעין, קצין תיאום בין הרשות לישראל; וכיום מנוי על הקצינים הבכירים ברשות ודרגתו "רתבת ראאד" (מקביל לדרגת רב פקד במשטרה). המשיב הוסיף ופירט אודות מהות תפקידיו ואף הפליג ופירט את תנאי שכרו. המשיב טען כי התפטר מעבודתו אלא שמופעל עליו לחץ לחזור בו מהתפטרותו ולשם כך נקבעה לו פגישה למחרת היום עם גיבריל רגוב, שהינו חברו הטוב משכבר הימים. ביום 25.2.04, נחקר המשיב בעניין תפקידיו ברשות הפלסטינית (ת/2, ת/5) ומסר לחוקריו כי שב לעבודתו. כן מסר לחוקריו פרטים על דרכי פעולתו של מנגנון הביטחון המסכל של הרשות הפלסטינית ושב והודה כי הינו בעל תפקיד בכיר בארגון והתחיל את דרכו בשנת 1994. ביום 11.4.05, שוב נחקר המשיב במשטרה (ת/3) ומסר לחוקריו מידע אודות הארגון המסכל וכן פירט באוזניהם את הכשרתו המקצועית; בין היתר, השתתף המשיב מטעם הרשות הפלסטינית בקורסים בנושאים של מודיעין וטרור שהתקיימו בחו"ל. אכן, הוצג בפניו גיליון חודש 7/09 של המכללה ללימודי בטחון ויחסים בינלאומיים, College of International and Security Studies, ממנו עולה כי המשיב השתתף בקורס ללימודי בטחון וטרור ביחד עם נציגים ממדינות שונות בעולם וביניהן ישראל. המשיב לא הוזהר כי עבודתו בארגון הביטחון המסכל של הרשות הפלסטינית הינה בניגוד לחוק. למעשה, המדינה נטתה לעצום עין בעניין עיסוקו וכפי שעולה מהודעותיו במשטרה (ת/1, ת/6), עבדה עמו בשיתוף פעולה ואף השתמשה בו לצורך ניהול חקירות בשטחי הרשות הפלסטינית וכן לצורך השבת ישראלים שנקלעו בשוגג לשטחי הרשות הפלסטינית.

7. לראשונה נחקר המשיב בגין העבירות נשוא כתב האישום ביום 31.3.08 ואז הודע לו כי פועלו בניגוד לחוק. המשיב טען כי אינו אזרח ישראלי ומעולם לא הובא לידיעתו כי עבודתו בארגון הביטחון המסכל הפלסטיני אסורה על פי חוק. החוקר הטיח בפניו כי נפתח נגדו תיק בגין עבירה זו בשנת 2002, אלא שאין בידי המדינה להיבנות מכך. ככל הנראה, המדובר בתיק במשטרה שנפתח נוכח הודאתו של המשיב, במסגרת חקירתו בגין שיבוש הליכי חקירה, עת המשיב מעולם לא נחקר קונקרטי לעבירה על פי החוק בו עסקין וכל שכן לא ניתנה לו התראה בעניין אופיו הפלילי של עיסוקו בארגון הביטחון המסכל של הרשות, כך גם טען המשיב בפניו של החוקר. בו ברגע, הובהר למשיב לראשונה כי עבודתו ברשות הפלסטינית מהווה עבירה על החוק בהיותו תושב ישראל. המשיב סרב לקבל את דברי החוקר כתורה מסיני וטען שייזעזע בעורך דינו. על פי העובדות בכתב האישום המתוקן, המשיב עבד ברשות הפלסטינית עד ליום 31.3.08. כעולה מתסקיר שירות המבחן, המשיב התפטר מעבודתו עם מעצרו ושילם מחיר חברתי וכלכלי, משכורתו הופחתה לכדי רבע משכרו, כיום הינו עובד בהתאחדות הספורט ברשות הפלסטינית ומשתכר סך של 5,000 ש"ח, תוך

שאיבד את זכותו לפיצויי פיטורין כמו גם את כל זכויותיו הפנסיוניות. לא נעלם מעיננו, כי בהודעתו במשטרה מיום 5.7.10 (ת/8) מסר המשיב כי חדל בפועל ממילוי תפקידיו ברשות הפלסטינית אך בחודש 2/10, זאת לאחר שנחקר שוב במשטרה ונדרש לכך מפורשות (ת/7). דא עקא, אין בידי המדינה לאחוז את החבל משני קצוותיו, מחד- להחזיק בעמדה עונשית מחמירה ולעתור לכליאתו מאחורי סורג ובריה ומאידך גיסא - לעצום עינייה במשך תקופה ארוכה ולעמוד עם המשיב ביחסי עבודה. אל ייפלא כי בנסיבות אלו, חלפו העיתים עד שהשכיל המערער לעמוד נכוחה על מעמדו המשפטי של עיסוקו ולפעול בהתאם להוראות הדין הישראלי.

8. מעשיו של המשיב אכן פגעו בריבונות המדינה והעונש שנגזר עליו אינו חמור. אולם, נוכח כלל הנסיבות והתנהלות המדינה, לא מצאנו מקום להתערב בגזר דינו של בית המשפט קמא.

הערעור נדחה.

המשיב יתייצב לריצוי עבודות השירות לא יאוחר מיום 30.4.2014 (כפוף לקביעת הממונה).

ניתן היום, ג' באדר א' התשע"ד, 3 בפברואר 2014, במעמד הצדדים.

יעקב צבן, שופט רפי כרמל, שופט רבקה פרידמן-פלדמן, שופטת
[סג"נ - אב"ד]